

Overheid remt gezinsvorming af

- zaterdag 14 mei 2011

Sociaal beleid zet aan tot fraude

BRUSSEL - Goedbedoelde regels uit het sociaal beleid raden mensen feitelijk af om een gezin te vormen. Ze sporen mensen ook aan tot 'sociale fraude' door hun samenleven geheim te houden.

Het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen (Brussel) en het Centrum voor Sociaal Beleid (Universiteit Antwerpen) roepen in het jaarverslag *Gezinsbeleid 2010* Vlaams minister Jo Vandeuren (CD&V) op zich te beraden over 'sommige niet-bedoelde nadelige effecten van de sociale regels'. Vandeuren is verantwoordelijk voor 'de coördinatie van het gezinsbeleid'.

De onderzoekers stellen vast dat wie een gezin vormt, vaak wordt afgestraft in het sociaal beleid. 'Dat gebeurt met de beste bedoelingen', zegt Gaby Jennes van het HIG. 'Zo leidde de grote armoede onder eenoudergezinnen destijds tot speciale maatregelen voor die groep. Goed zo! Maar die maatregelen blijken nu gezinnen met twee partners te benadelen. Dat is niet de bedoeling.'

CSB-berekeningen (*zie grafiek*) tonen aan dat een alleenstaande met twee kinderen, een hoger welvaartsniveau heeft ('netto gestandaardiseerd inkomen') dan een koppel met twee kinderen.

Een alleenstaande met twee kinderen ontvangt dezelfde uitkering als een koppel met twee kinderen, maar die laatsten moeten van dat bedrag leven met twee volwassenen.

Het gevolg van zulke regels is dat mensen soms beslissen maar niet te gaan samenwonen, zeggen de onderzoekers.

Na enig aandringen geven ze toe dat dit er soms ook toe leidt dat men de werkelijkheid verbergt en niet aangeeft dat men samenwoont om een verlaging van de uitkering te vermijden.

Het leefloon bijvoorbeeld verdubbelt als je niet opgeeft samen te wonen (*zie tabel*). Veel OCMW's doen ook geen controle meer op het samenwonen.

Je raakt ook makkelijker aan een sociale huurwoning en je betaalt minder huur als je opgeeft als alleenstaande. De partner komt dan soms verdoken inwonen. Domiciliefraude heet dat bij de huisvestingsmaatschappijen, maar ze kunnen nauwelijks optreden.

Dat komt ook voor in de werkloosheidsreglementering. Vroeger werd gecontroleerd

of werklozen die zich opgaven als alleenstaande, niet samenwoonden. Onder druk van de vakbonden gebeurt dat niet meer. In zijn afscheidsinterview zei de vorige RVA-topman Karel Baeck dat 'hij blij was dat een aantal mensen die de kans hebben zo te frauderen, dit niet doen'.

Maar de onderzoekers vermijden het liever op die misbruiken te wijzen. 'Wij willen geen heksenjacht en willen de overheid enkel aansporen een beleid te voeren dat gezinsvorming aanmoedigt in plaats van ze te ontraden'.

Guy Tegenbos

Optreden als gezin wordt bestraft

Een vrouw met een licht mentale handicap wordt, na de dood van haar ouders, opgenomen in een instelling en ontvangt dan een inkomensvervangende uitkering. Gaat ze inwonen bij haar zus, dan wordt ze samenwonende en verliest ze een deel van haar uitkering.

Een man en een vrouw trekken niet bij elkaar in omdat de vrouw van een invaliditeitsuitkering leeft en in een sociale woning huist. Gaan ze samenwonen, dan verliest ze een flink deel van haar uitkering en betaalt ze meer huur voor dezelfde sociale woning.

Twee niet gehuwde samenwonenden en één kind zoeken een sociale woning. Ze mogen samen iets meer dan 30.000 euro inkomen hebben. Als de vrouw met het kind de woning huurt, geldt datzelfde bedrag; als de man later bij hen intrekt, mag hun inkomen bijna 50.000 euro bedragen.

(g.teg.)

Hoe je leefloon verhogen?

Samenwonende: **503 euro**

Alleenstaande: **755 euro**

Koppel samenwonenden: **1.006 euro**

Koppel dat zich uitgeeft als twee alleenstaanden: **1.520 euro**

Alleenstaande met kinderen: **1.006 euro**

Koppel met kinderen: **1.006 euro**

Koppel dat zich uitgeeft als een alleenstaande met kinderen en een zonder kinderen: **1.761 euro**

Koppel dat zich opgeeft als twee alleenstaanden met elk een kind: **2.012 euro**